

SOLELKOMMISSIONEN 2021

– EN TILLBAKABLICK PÅ ÅRET SOM GÅTT

Solelparkerna växte i storlek under året. Den största i Sverige är nu på 18 megawatt, MW. Nu finns också solelparker med dubbelsidiga paneler som bilden visar, för att maximera solelproduktionen.

Solelkommissionen bildades 2015 och består idag av HSB, IKEA, Solkompaniet, Telge Energi och Vasakronan. Vi anser att vi bör tillvarata solens energi och att alla ska ha rätt att producera sin egen solel!

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

 SOLKOMPANIET **TelgeEnergi**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

AKTUELLT LÄGE FÖR SOLEL – FÖRSTA SOLÅRET UTAN INVESTERINGSSTÖD!	2
VÅRA AKTIVITETER 2021	4
VAD HAR HÄNT I SOLELFRÅGORNA 2021?	6
SOLEL PÅ STORA TAK: 255-KILOWATTGRÄNSEN HÖJDES TILL 500 KILOWATT – MEN MÅSTE BORT HELT! ...	6
SKATTSKYLDIGHETEN FÖR ENERGISKATT	6
SKATTEREDUKTIONEN TILL ANDELSÄGD EL	7
GRÖNT AVDRAG FÖR VILLAÄGARE	7
URSPRUNGSGARANTIER FÖR MIKROPRODUKTION AV EL	7
INTERNA NÄT MELLAN FLERBOSTADSHUS: ENERGIGEMENSKAPER & VIRTUELLA NÄT	7
ELLAGENS UNDANTAG FÖR MINDRE SOLELPARKER, 1,5 MW GRÄNSEN	8
SOLELPARKER – MILJÖBALKEN OCH RIKSINTRESSE	8
REMISSER OCH FÖRSLAG	9
PRESS UNDER ÅRET	10
LUNCHWEBBINARIUM: SOLEL 2021	11
FÖLJ SOLELKOMMISSIONENS ARBETE	12

AKTUELLT LÄGE FÖR SOLEL – FÖRSTA SOLÅRET UTAN INVESTERINGSSTÖD!

Under 2021 fortsatte världen med en pågående pandemi, samtidigt fortsatte solelen att växa såväl globalt som nationellt i Sverige. Investeringsstödet till företag, kommuner och privatpersoner, som funnits i mer än tio år avslutades 2020. Istället blev det i januari 2021 äntligen möjligt för privatpersoner att enkelt få tillgång till grönt avdrag samtidigt som marknaden i övrigt visar att den är så pass mogen att den klarar sig utan stödsystem.

Gränsen höjdes till 500 kilowatt

I juli 2021 höjdes gränsen för skattebefrielse för egenanvändning av solceller till 500 kW. En fråga vi drivit länge i Solelkommissionen. Höjningen innebär att ytterligare cirka 16 000 stora tak öppnas upp för solceller och kan tillföra två miljarder kilowattimmar.

Bättre regler för interna nät

I november beslutade regeringen om nya och bättre regler för kundägda elnät, den så kallade IKN-förordningen. Förändringarna trädde i kraft i januari 2022 och innebär att ett kvarter med flerbostadshus nu kan ha interna nät mellan byggnaderna för att dela på solel och lagring. Det öppnar också upp för kundägda nät mellan olika fastighetsägare som gränsar till varandra. Ett första steg till att skapa förutsättningar för energigemenskaper!

Ursprungsgarantier, UG

Under hösten 2021 kom regeringens remiss om villaägarnas rätt till ursprungsgarantier. Solelkommissionen har drivit på för att stoppa Energimyndighetens förslag att ta bort UG för villaägarna. Det var därför glädjande att regeringen valt att ha kvar rätten till UG i lagstiftningen, men de föreslår samtidigt att Energimyndigheten ska få ta ut en avgift som i praktiken innebär ett stopp för UG. Regeringen har dock inte gått vidare efter remissen, men vi vet ännu inte om de ändrat sig om avgiften. Samtidigt har 2021 inneburit att marknaden för UG växer inom EU och priserna har gått upp kraftigt. Det visar att allt fler elkunder vill veta hur deras el produceras och det ger argument varför de svenska villaägarnas solel som matas ut på nätet ska få säljas vidare som solel med hjälp av UG.

Solelparker växer

Solelparkerna växte i storlek under 2021, den största parken är nu på 18 megawatt. Det kom in nya aktörer genom en rad utländska producenter av förnybar energi som etablerade sig i Sverige och började både projektera och bygga solelparker. Samtidigt blev det uppenbart att miljöbalken som Länsstyrelserna har som grund för att ge tillstånd till solelparker inte ger tillräckligt tydlig vägledning. I Skåne har det medfört ett totalstopp för tillstånd till större solelparker. Elpriserna har skenat under hösten framförallt i elområde 3 och 4, vilket drabbar både hushåll och företag. Solel löser inte elbehovet på vintern men producerar under sommarhalvåret el när vi behöver den som mest, det vill säga under dagtid. Det bidrar till att intresset för att bygga solelparker har ökat ännu mer och att det mål om 10 TWh solel på mark till 2030, som vi i Solelkommissionen satte upp för ett år sedan känns närmast blygsamt!

Om Solelkommissionen

Vårt övergripande mål inom Solelkommissionen är att skapa förutsättningar för en marknadsdriven, snabb utbyggnad av kundägd solel. Först då får vi en långsiktigt hållbar utveckling för solel.

Att solel är något som alla elkunder kan vara delaktiga i skapar i sig en förutsättning för omställningen till ett helt förnybart energisystem. Solel på miljontals av våra bostäder och arbetsplatser bidrar med nya kilowattimmar, men också med att skapa intresse och möjligheter för att lagra energi och styra sitt elbehov. Helt avgörande för att vi ska få ett förnybart elsystem att fungera!

VÅRA AKTIVITETER 2021

Under 2021 bestod Solelkommissionen av Magnus Ulaner/Mikael Rosén och Emma Casserlöv från HSB, Stefan Sundelius och Johline Lindholm från Telge Energi, Anna Denell och Ulf Näslund från Vasakronan, Jonas Carlehed och Frida Lundgren/Millad Martin från IKEA samt Johan Öhnell och Maria Pohjonen från Solkompaniet.

Vi inledde året med att gemensamt anta ett nytt mål till år 2030:

30 TWh solel till år 2030

- 20 terawattimmar från hustak
- 10 terawattimmar från solelparker

Idag står solelen för cirka 1 TWh totalt i Sverige.

Under året har följande frågor varit i fokus:

1. Solel på stora tak: ta bort 500 kW-gränsen
2. Andelsägd: grönt avdrag och skattereduktion
3. Solelparker: riksintresse och nationell strategi
4. Energigemenskaper: virtuella nät
5. Egna nät mellan flerbostadshus
6. Villaägarnas rätt till ursprungsgarantier, UG
7. Behåll 1,5 MW-gränsen, undantaget för inmatningsavgifter för mindre solelparker

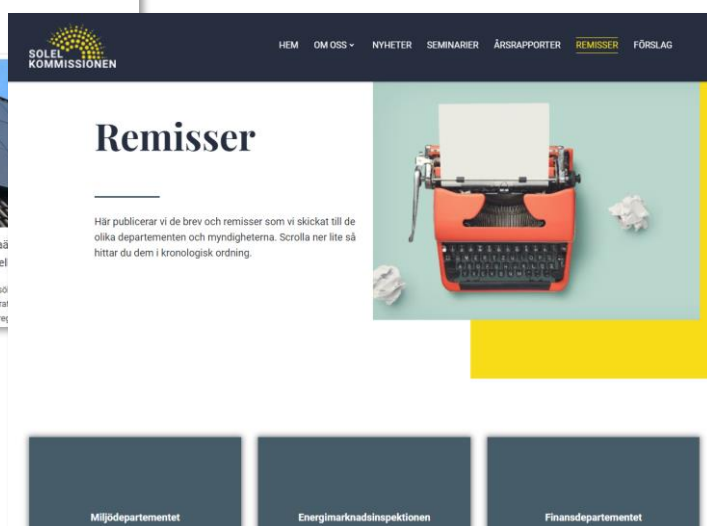
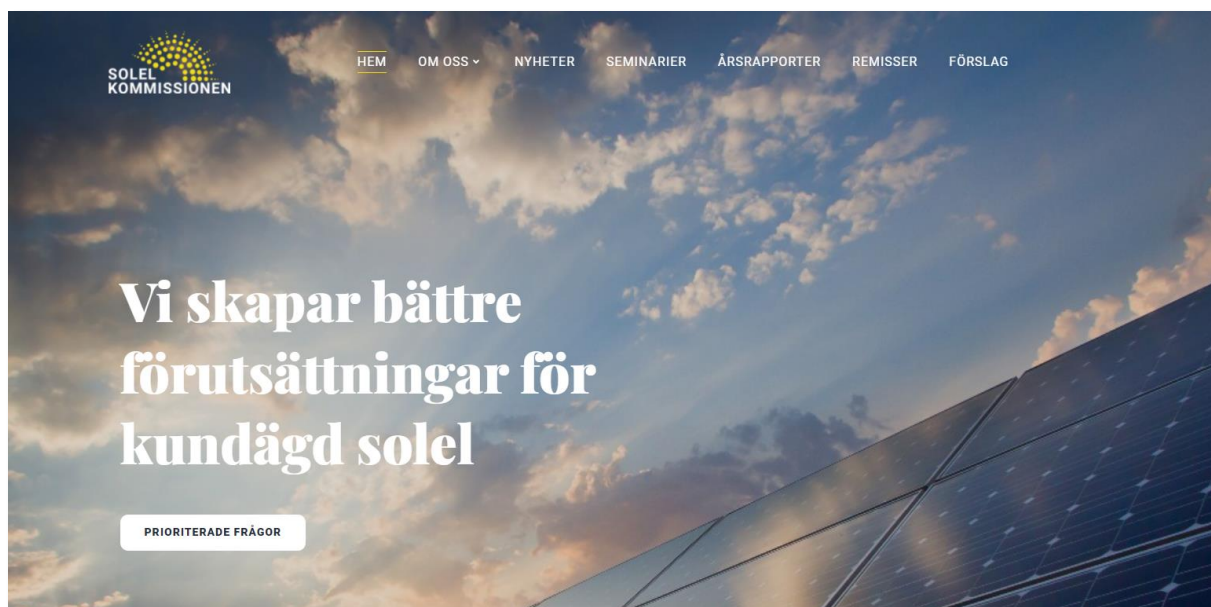
Vi har under hösten även börjat arbeta med frågan om framtidens elnätsavgifter. Det är Energimarknadsinspektionen (Ei) som driver det arbetet och inför att de har fått rätt att utfärda föreskrifter om strukturen på elnätstarifferna. Något som är helt nytt i Sverige. Tidigare har elnätsbolaget fått utforma elnätstarifferna enbart utifrån ellagens övergripande principer. Syftet med att Ei fått utökat mandat är att tarifferna utformning har stor betydelse för att skapa incitament för efterfrågeflexibilitet, men det ger även möjlighet att styra hur tarifferna för mikroproducenter och solelparker ska utformas i framtiden.

Solelkommissionen har under året drivit dessa frågor genom möten och kontakter med politiker, departement, utredare och andra organisationer. Vi har tagit fram förslag på lösningar, svarat på remisser, ordnat ett webinarium under året och skrivit debattartiklar. Under hösten var Johan Öhnell med och pratade om solel och aktuella regelverkfrågor på "Samling för solels" höstmöte och även på Energitinget i Skåne.

Regelverksfrågor har löpande kommenterats på twitter av [@JohanOhnell](https://twitter.com/JohanOhnell) och våra remissvar och artiklar har lagts ut på www.solelkommissionen.se

Ny webbsida

Under våren tog vi också fram en ny logotyp och webbsida som tydligare samlar det arbete som Solelkommissionen driver.

VAD HAR HÄNT I SOLELFRÅGORNA 2021?

De senaste åren har en rad förenklingar kommit till, både för företag och privatpersoner som väljer att investera i egenproducerad el. Fortfarande finns det regelverksfrågor som behöver ses över och justeras. Det har samtidigt tillkommit nya frågor för de som vill bygga solelparker och göra solel på mark till en del av den svenska elproduktionen. Frågor som är avgörande för att solelboomen ska fortsätta. Det är därför som Solelkommissionen fortsätter att driva på för att förutsättningarna för solel ska förbättras. Här kommer en genomgång av de stora frågorna:

Solel på stora tak: 255-kilowattgränsen höjdes till 500 kilowatt – men måste bort helt!

Från juli 2021 är storleksgränsen 500 kilowatt (kW) för att solelen ska vara befriad från energiskatt när den förbrukas i samma byggnad som den tillverkas. Det gör att de riktigt stora taken inte används fullt ut för solel idag. Gränsen är införd för att Sverige tolkat EU:s statsstödsregler restriktivt. Den innebär att cirka 8 000 byggnader med en potential att tillföra två miljarder kilowattimmar (TWh) inte kan användas idag. Gränsen är dock helt ologisk och har tagits bort i de flesta EU-länder och många länder, som Danmark har aldrig haft någon! EU kommer att se över sitt energiskattedirektiv under 2022, vilket bör ge tydlig signal till Sverige att det är ok att ta bort gränsen helt. Vi fortsätter därför arbetet för att gränsen ska slopas helt under 2022, även om vi självklart är mycket glada för att gränsen höjdes 2021. Varför ska de största taken som kan bidra med två miljarder kilowattimmar solel fortsätta att stå tomma?

Läs mer om solel på stora och vårt förslag att ta bort gränsen helt i vår rapport >>

Skattskyldigheten för energiskatt

Lagändringen i juli 2021, då gränsen höjdes till 500 kilowatt, innebar även att 0,5 öres-skatten (den energiskatt som fastighetsägare som har många anläggningar < 500 kW, men tillsammans är mer än 500 kW) sänks till noll, men att skattskyldigheten finns kvar.

Skatten på 0,5 öre är ju försumbar och att den sänks till noll spelar mindre roll.

Problemet är den extra administration som skattskyldigheten medför. Kommuner och regioner, samt bolag med många elabonnemang drabbas genom att de blir skyldiga att hantera skattskyldigheten månadsvis för alla sina elabonnemang, oavsett om de har solel eller ej.

Solelkommissionens bedömning är att det är helt i linje med EU:s förnybarhetsdirektiv att ta bort skattskyldigheten. Vi kommer fortsätta för att arbeta att den tas bort.

500-kilowattgränsen medför att stora tak som det här inte används maximalt för solel.

Skattereduktionen till andelsägd el

Regeringen startade redan år 2016 arbetet med att utreda en breddning av skattereduktionen till att omfatta även personer som är andelsägare i förnybar elproduktion. Idag får endast villaägare som bygger sol- och vindel på sina egna tak skattereduktion. Alla som bor i lägenhet eller saknar lämpliga tak av andra anledningar skulle med en breddad skattereduktion kunna bygga solel tillsammans. Utredningen har dock aldrig gjorts färdig. Energiministern fick i maj 2021 en skriftlig fråga i riksdagen om när den ska bli klar och hans svar var att arbetet med den fortfarande pågick och att det var en viktig fråga.

Solelkommissionen anser att det är viktigt att de som bor i lägenhet får samma skattereduktion som villaägare som investerar i solel. Det skulle skapa förutsättningar för en stor mängd ny solel och ökad acceptans för solelparker om det skapas förutsättningar även för kooperativ av privatpersoner att bygga solelparker. Solelkommissionen fortsätter därför att arbeta för ett förslag till breddad skattereduktion.

Det startas enstaka andelsföreningar idag för att intresset är stort. Men så länge villkoren är så olika har Solelkommissionen tagit fram ett fakta-PM om en breddad skattereduktion och en analys om juridiken kring vem som ska anses vara stödmottagare. [Läs mer i vårt förslag från januari 2021 >>](#)

Grönt avdrag för villaägare

Det gröna avdraget har blivit den succé som vi hoppades på. Skatteverket var dessutom supersnabba och kom i januari ut med en schablon (14,55 %) för att beräkna avdraget så att det blir lika för alla kunder. Det utgår både på material och arbetskostnad, men inte för till exempel resekostnaden, därför var Skatteverkets schablon för hur stor del av totalkostnaden som avdraget ska beräknas på viktig att få plats direkt när reformen trädde i kraft. Under primäråret 2021 använde 20 000 villaägare det gröna avdraget till att skaffa solceller och med de ökade elpriserna kommer det med stor sannolikhet bli betydligt fler under 2022.

Ursprungsgarantier för mikroproduktion av el

Under hösten kom regeringens remiss om villaägarnas rätt till ursprungsgarantier, UG. Solelkommissionen har drivit på för att stoppa Energimyndighetens förslag att ta bort UG för villaägarna. Det var därför glädjande att regeringen valt att ha kvar rätten till UG i lagstiftningen, men de föreslår samtidigt att Energimyndigheten ska få ta ut en avgift som i praktiken innebär ett stopp för UG. Regeringen har dock inte gått vidare efter remissen, men vi vet ännu inte om de ändrat sig om avgiften. Regeringens proposition till riksdagen väntas under våren 2022. Samtidigt har 2021 inneburit att marknaden för UG växer inom EU och priserna har gått upp kraftigt. Det visar att allt fler elkunder vill veta hur deras el produceras och det ger argument varför de svenska villaägarnas solel som matas ut på nätet ska få säljas vidare som solel med hjälp av UG. [Läs mer i vårt remissvar från oktober 2021 >>](#)

Interna nät mellan flerbostadshus: energigemenskaper och virtuella nät

I november beslutade regeringen om nya och bättre regler för kundägda elnät, den så kallade IKN-förordningen. Förändringarna trädde i kraft i januari 2022 och innebär att kvarter med flerbostadshus nu kan ha interna nät mellan byggnaderna för att dela på solel och lagring. Det öppnar också upp för

kundägda nät mellan olika fastighetsägare som gränsar till varandra. Ett första steg till att skapa förutsättningar för energigemenskaper.

Solelkommissionen har tillsammans med Fastighetsägarna och Sv Solenergi tagit fram ett tolkningsdokument om vad den nya förordningen innebär. Eftersom det är en förordning och inte en lag finns inte de vanliga förarbeten som ger vägledning till hur de nya reglerna ska användas. Vi vill med vårt tolkningsdokument både ge vår syn till Energimarknadsinspektionen (EI), som är den myndighet som kommer ge bindande besked om vad som gäller i praktiken, och även ge vägledning till fastighetsägare i att använda de nya möjligheterna. [Läs vårt tolkningsdokument >>](#)

Ei har utlovat att de kommer med sina första avgörande under årets första kvartal. Vi är mycket positiva till de nya reglerna, som stärker och ger elkunderna rätt att bygga mindre egna nät för att kunna dela på nyttan och kostnaderna med solel, lagring, styrning och laddning. Vi ser dem också som ett första steg i att skapa energigemenskaper i Sverige, men för att de ska bli stora krävs att det också införs ett regelverk för virtuella nät. Först då blir det enkelt och billigt för de många kunderna att dela och lagra tillsammans. Ei har i sin utredning om energigemenskaper konstaterat att det inte finns några hinder för virtuella nät, men det krävs en utredning om hur de ska utformas för att det ska bli verklighet. Det kommer vi jobba med under 2022! [Läs mer i vårt remissvar från 2020 >>](#)

Ellagens undantag för mindre solelparker, 1,5 MW gränsen

Under hösten 2020 och vintern 2021 utredde Energimarknadsinspektionen (EI) undantaget för inmatningsavgifter för mindre elproduktionsanläggningar. Ett undantag som funnits sedan 80-talet och varit viktig för vindkraftens utveckling, men som idag enbart är av betydelse för solelparker. Utredningen kom i mars 2021 och föreslår att undantaget ska tas bort för nya anläggningar från januari 2023. Regeringen har dock inte gått vidare med utredningens förslag.

Solelkommissionen anser att undantaget för att betala inmatningsavgift på 1,5 MW är avgörande för att skapa förutsättningar för mindre solelparker. Vår bedömning är att ett borttagande skulle innebära att den positiva utveckling som nu startat bryts. Undantaget måste också ses i skenet av att både investeringsstödet till solceller och elcertifikatintäkterna togs bort hösten 2020.

Att det finns möjlighet för att bygga mindre solelparker är avgörande för att även mindre markytor ska kunna användas för solelparker. Undantaget gör att det skapas ekonomiska förutsättningar för att använda även dessa markytor. Sverige har en stor potential i att bygga mindre solelparker och de skulle kunna tillföra produktion i elområde 3 och 4 där det är stor brist på produktion. Det är även värt att uppmärksamma och studera närmare att solelparker i södra Sverige bidrar rejält med elproduktion under kalla och snöfattiga vintermånader med mycket sol.

Solelparker – Miljöbalken och riksintresse

Det pågår ett arbete med att revidera Miljöbalken och hösten 2021 kom ett delbetänkande som Solelkommissionen lämnade ett remissvar på. Vår övergripande ståndpunkt är att det är viktigt att

Miljöbalken revideras och att utredningen föreslår nya vägledningar för att kunna stödja och säkra en hållbar utbyggnad av solelparker i Sverige.

Solelparker kan redan till 2030 stå för 10 TWh ny förnybar elproduktion, en ökning med hundra gånger från dagens nivå på 1 TWh. Solelparker kan under perioden fram till 2030 byggas där det finns ett befintligt elnät, det är centralt både ur hållbarhetssynpunkt och att det kan göras mycket snabbare än om det krävs en stor utbyggnad av elnätet. De kan uppföras i mellersta och södra Sverige där vi har brist på el vilket minskar dagens problematik med överföring av el från norra till södra Sverige.

Solelkommissionen:

- Stödjer helt utredningens förslag att det ska införas en portalparagraf om att klimatförändringar ska minimeras.
- Anser att Miljöbalken även i andra delar behöver öppna upp för solelparker tex när de ställs emot 3 kapitlets 4§ om att jordbruksmark endast i särskilda fall kan användas för andra ändamål än att odla på. Solelparker är reversibla och de kan snabbt monteras ned och marken kan återgå till att odla på.
- Vill att solelparker får status som riksintresse, dock utan att specifika markområden avsätts till solelparker.
- Delar utredningens ställningstagande att det finns behov av mer "vägledningar" för att öka kunskapen om de krav som ska ställas på olika verksamheter. När det gäller solelparker föreslår vi att Energimyndigheten får i uppdrag att ta fram riktlinjer för vilken mark som främst ska användas för solelparker. Och även kring frågor som stängsel/häckar och vilka krav som kan ställas för att öka den biologiska mångfalden och stödja ekosystemen.
- Anser att det finns ett stort behov av en nationell strategi för en hållbar utbyggnad av solelparker. För vindkraft och vätgas pågår arbetet med att ta fram strategier och mål. Vi anser att ett sådant uppdrag bör ges även för solelparker till Naturvårdsverket och Energimyndigheten.

Läs mer i vårt remissvar från oktober 2021 >>

REMISSER OCH FÖRSLAG

Under året har vi lämnat följande remissvar och förslag. Samtliga finns på vår hemsida:

www.solelkommissionen.se

- Utökad skattebefrielse för egenproducerad el – Finansdepartementet
- Bra miljöval – Naturskyddsföreningen
- Nätavgifter för mindre produktionsanläggningar – Energimarknadsinspektionen
- Förslag till energiskattedirektiv – Finansdepartementet
- Elnätstariffer – Energimarknadsinspektionen
- Ursprungsgarantier – Infrastrukturdepartementet
- En klimatanpassad miljöbalk – Miljödepartementet

- Fakta-PM om solelparker
- Förslag skattereduktion till andelsägd förnybar el
- Fakta-PM solel på stora tak

PRESS UNDER ÅRET

OPINION

"Sverige bör ha ett mål på 30 TWh för solel"

2021-03-03 14:00 153 kommentarer

Det här är en debattartikel. Åsikterna som framförs är skribentens egna.
[Aktivera Talande Webb](#)

DEBATT. Vi uppmanar energiminister Anders Ygeman att göra solelparker till ett riksintresse. Solelparker är del av Sveriges framtida energimix, skriver en rad aktörer i solelsbranschen.

OPINION

"Ge alla hushåll - även i lägenhet - samma villkor för solceller"

2021-08-23 10:00 139 kommentarer

Det här är en debattartikel. Åsikterna som framförs är skribentens egna.
[Aktivera Talande Webb](#)

DEBATT. Andelsägande är utmärkt för dem som vill producera sitt eget behov av sol och vindkraftsel. Men det måste få ske på lika villkor som för dem som bygger på sina egna tak, skriver Ikea, HSB, Solkompaniet, Vasakronan och Telge Energi.

***Debattartiklar i Ny Teknik.** I mars om vårt nya mål, 30 TWh solel för Sverige år 2030 (år 2020 1 TWh) samt att göra solelparker till ett riksintresse och i augusti om att alla typer av hushåll ska ha samma villkor till solel genom att bredda dagens skattereduktion för villaägare till att även omfatta de som bor i lägenhet.*

- **Aktuell Energi**, "Solelens år" 5 jan: <https://aktuellenenergi.se/solens-ar/>
- **Branschaktuellt**, "Höjd gräns för energiskatt kan sannolikt öka utvecklingen av solcellsanläggningar":
https://issuu.com/branschaktuellt/verigeab/docs/bygg_infrastruktur_6_webb/18
- **NyTeknik**, "Sverige bör ha ett mål på 30 TWh för solel" 3 mars:
<https://www.nyteknik.se/opinion/sverige-bor-ha-ett-mal-pa-30-twh-for-solel-7010867>
- **Forvaltarforum.se** "Så påverkas vi av slopad skatt på solcellstak" 23 mars,
<https://forvaltarforum.se/2021/03/23/sa-paverkas-vi-av-slopad-skatt-pa-solcellstak/>
- **VAinsights** "Solenergibranschen om framtiden: Solceller på taket snart en hygienfaktor", 5 maj: <https://www.vainsights.se/articles/751820/2021-05-06-10-58-23-solenergibranschen-om-framtiden-solceller-pa-taket-snart-en-hygienfaktor>
- **Hållbart samhällsbyggande**, "Ny lagändring ska ge mer solel – men är den tillräcklig?" 24 maj <https://hallbartsamhallsbyggande.se/ny-lagandring-ska-ge-mer-solel-men-ar-den-tillracklig/>

- **Dagens näringsliv**, "Höjda gränser för skattefrihet vid egenanvändning av solel" 25 maj
<https://www.dagensnäringsliv.se/20210525/208622/hojda-granser-skattefrihet-vid-egenanvandning-av-solel>
- **Ny Teknik**, "Ge alla hushåll – även i lägenhet – samma villkor för solceller" 23 aug:
<https://www.nyteknik.se/opinion/ge-alla-hushall-aven-i-lagenhet-samma-villkor-for-solceller-7019383>

LUNCHWEBBINARIUM: Solel 2021

Magnus Ulaner
Miljöchef HSB

Johannes Boson
Vd Telge Energi

Anna Denell
Hållbarhetschef Vasakronan

Jonas Carlehed
Hållbarhetschef IKEA

Johan Öhnell
Ordförande Solkompaniet

Rickard Nordin
Energipolitisk Talesperson (C)

Lotta Olsson
Riksdagsledamot (M)

Lorentz Tovatt
Energipolitisk talesperson (MP)

Patrik Engström
Energipolitisk talesperson (S)

Cecilia Edling
Solkompaniet, affärsutvecklare, moderator

Medverkande paneldeltagare i årets webinarium.

Det har blivit en tradition att Solelkommissionen årligen samlar näringslivsföreträdare och energipolitiska talespersoner för att diskutera aktuella soleafrågor. Till årets webinarium den 12 april hade vi drygt 170 anmälda deltagare från hela Sverige och den inspelade versionen har setts av lika många personer.

Se filmen på Youtube (25 min) >>

FÖLJ SOLELKOMMISSIONENS ARBETE

Vill du få information om aktuella politiska frågor kopplade till solel? Följ Johan på twitter, **@JohanOhnell**.

Mer om Solelkommissionen, våra förslag och debatter finns samlade på Solelkommissionens webbsida: www.solelkommissionen.se

Stockholm, februari 2022

Johan Öhnell och Maria Pohjonen

Vasakronan

HSB – där möjligheterna bor

